

Faraoanalys för små dricksvattenanläggningar

Du som producerar eller tillhandahåller dricksvatten ska identifiera de eventuella faror som måste förebyggas, tas bort eller minskas till en acceptabel nivå.

Faraoanalysen kan vara ett underlag för att avgöra vilka undersökningar som kan behöva göras utöver de regelbundna undersökningarna. Farooanalysen ska redovisas för kontrollmyndigheten som sedan fastställer den.

Vad är en fara?

En fara är ett biologiskt, kemiskt, fysikalisk ämne i dricksvatten som troligtvis ha en negativ hälsoeffekt.

Vad är en farooanalys?

En farooanalys är en inventering av faror för dricksvatten före, under och efter beredningen

Exempel på faror i farooanalysen?

Om det inte sker någon beredning, till exempel vid små dricksvattenanläggningar kan faroinventeringen innehålla följande:

- Brunnens omgivning – vilka eventuella föroreningskällor finns i tillrinningsområdet till brunnen?
- Vattendrag/sjöar – bakterier
- Skog – bekämpningsmedel
- Ladugård med gödselplatta – bakterier
- Avlopp – bakterier och näringsämnen
- Åkermark eller betesmark – bekämpningsmedel, bakterier, risk för övergödning
- Vägar med transport av farlig gods eller risk för olyckor – kemikalier
- Brunnens konstruktion – är brunnen grävd eller borrarad? Är brunnen tät? Är locket tätt?
- Markens beskaffenhet – hur enkelt kan föroreningar transporteras i marken?
- Säsongvariationer – Varierar dricksvattnets lukt, färg, smak? Försämras kvaliteten efter kraftig nederbörd?

Vad ska man göra med faroinventeringen?

Ämnen som kan göra dricksvatten otjänligt, det vill säga skadligt att dricka ska förhindras eller minskas. Om ämnen finns naturligt i vatten (till exempel bakterier i en ytvattenpåverkad brunn eller kemiska ämnen) ska vattenberedning finnas för att minska ämnen i dricksvattnet.

Om det är en händelse som kan göra vattnet ohälsosamt kan man fundera på om det finns åtgärder för att förebygga händelsen. Det kan hända att brunnsägaren inte kan förebygga en viss händelse. Brunnsägaren kan då istället ta fram en handlingsplan för hur man ska agera om händelsen inträffar. Vissa faror är så osannolika att dessa inte behöver förebyggas, då kan man notera detta.

Kontrollera faror och beredning

Om beredning behövs eller faror ska förebyggas ska detta kontrolleras regelbundet. Viss beredning kräver kontinuerlig kontroll vilket innebär att det ska installeras larm vid beredningsutrustning. Sådant är reglerat i livsmedelsverkets föreskrifter om dricksvatten.

Läs mer

www.slv.se; Kontrollwiki; Dricksvatten

Codex alimentarius dokument om allmänna principer för livsmedelshygien inklusive HACCP
SLVs information om små dricksvattenanläggningar

Underlag för faroanalys

Anläggningsnamn Datum

Brunnen försörjer: Förskola/Skola Restaurang/Café/Butik Vårdboende
 Enskilda hushåll Annat

Vattnet används Åretrunt Säsong.....

Totalt får ca personer vatten från brunnen.

Brunnen är utförd (år).....(Brunnsprotokoll från brunnen finns)

Förenklad faroanalys

	Vad kan påverka vattnets kvalitet?	Vad görs för att vattnet ska vara säkert?
Område kring brunnen	Typ av råvatten ☐ Grävd brunn: m djup ☐ Borrard brunn: m djup	Beredningssteg som minskar påverkan:
	Råvattnet kan påverkas av naturligt förekommande faror som ☐ Radon ☐ Annat:	
	Markens beskaffenhet: ☐ Lera ☐ Tät ☐ Sand/Grus ☐ Sprickig berggrund ☐ Vet ej	
	Brunnens omgivning: ☐ Enskilt avlopp ☐ Gödselhantering ☐ Vattendrag ☐ Betesmark ☐ Åkermark/Golfbana ☐ Skog ☐ Skrotupplag ☐ Bekämpningsmedel används ☐ Kemikalieförvaring ☐ Väg ☐ Parkering ☐ Deponier ☐ Utsläpp vid olyckor/brand ☐	

	Vad kan påverka vattnets kvalitet?	Vad görs för att vattnet ska vara säkert?
Vatten-täkten/ brunnen	Råvattenkvalitet Analys av råvatten senast: (Datum) ☐ Analysrapport bifogas ☐ Problem med:	Analys av råvatten sker vart år
	Vattnets lukt, färg eller smak ☐ Förändras vid till exempel kraftigt regn, snösmältning ☐ Påverkas under säsongen ☐ Påverkas inte	
	Vatten vid torka/överuttag ☐ Det händer att brunnen sinar, senast: ☐ Kvalitet förändras:	
	Lock till brunnen ☐ Betonglock ☐ Lock saknas ☐ Fastskruvat lock ☐ Annat:.....	Brunnens lock kontrollerasgång/år
	Brunnskonstruktion ☐ Betongringar täta ☐ Rör genomföringar täta ☐ Betongringar otäta ☐ Överbyggnad finns	Brunnskonstruktionen, brunnsöverbyggnad och omgivning kontrolleras gånger/år.
Beredning	Inkopplad utrustning: ☐ Hydrofor ☐ Filter för ☐ UV-ljus ☐ Klorering ☐ Radonavskiljare ☐ Reservoar/ Cistern/Tank ☐ pH- justering ☐ Annat	Larm finns för: ☐ UV-ljus ☐ Klorering ☐ pH- justering Larm signaleras så här: Utrustning som kontrolleras ... gånger/veckan: ☐ ☐ ☐
	Vatten från backspolning ☐ går till avlopp ☐ går tillbaka i processen	
	Dricksvattenkvalitet: ☐ Vattnet har ibland anmärkning på ☐ Vattnet har alltid anmärkning på ☐ Vattnet har varit otjänligt på grund av ☐ Vattnet är otjänligt på grund av ☐ Vattnet brukar alltid vara tjänligt vid provtagning	Utrustningen(ange vilken) underhålls/byts ut så här ofta Utrustning som planeras installeras: Ange när det ska ske

	Vad kan påverka vattnets kvalitet?	Vad görs för att vattnet ska vara säkert?
Vatten- ledning till bygg- nader	Ledningarnas ålder.....år Ledningarnas material Ledningsdjup Ritning över ledningar för vatten och avlopp ☐ finns ☐ finns inte ☐ det finns korsande ledningar ☐ det finns ledningar i samma schakt Ändledning med risk för stillastående vatten ☐ finns ☐ finns inte Otäta ledningar: ☐ finns ☐ finns inte Otäta ventiler ☐ finns ☐ finns inte Strömavbrott medför avbrott i beredning ☐ ja ☐ nej Anslutna verksamheter: ☐ Hushåll ☐ Boende ☐ Restaurang/Café ☐ Djurstall ☐ Lantbruk ☐ Industri/Verkstad Backventil vid fastighetsinstallationer ☐ finns ☐ finns inte Fällning i ledningar ☐ förekommer ☐ förekommer inte	Byte av ledningar: Reservströmaggreat finns och testas: gånger/år Spolning av ledningar görs:.....gånger/år